

Certifieringssystem
för testansvariga
för andningsskydd
ISO/EU-version

Viktig bakgrundsläsning och referenser

[Version 1, juli 2024]

1. Inledning

Tillpassningstestning är en viktig del av ett effektivt andningsskyddsprogram. Tättslutande andningsskydd, dvs. andningsskydd som har tätning mot ansiktet (SS-EN 136, SS-EN 140 och SS-EN 149), ger inte optimalt skydd om de inte har rätt passform.^{1, 2, 3} Alla användare av tättslutande andningsskydd bör därför genomgå ett tillpassningstest för att bekräfta att märket, modellen och storleken på det tättslutande andningsskyddet verkligen ger tillfredsställande passform.^{4, 5}

SS-EN 529 är en vägledning för att upprätta ett andningsskyddsprogram. Tillpassningstest är en väsentlig del av den ursprungliga processen vid valet av andningsskydd för att säkerställa att användaren får förväntat skydd. I ISO 16975-3 finns de krav ställs på att testledaren ska ha den kunskap och förståelse samt de praktiska färdigheter som krävs för att utföra ett tillpassningstest.⁵

Nordic Safety Associations (NSA) Fit2Fit certifieringssystem för certifiering av testledare för andningsskydd tillhandahåller en process, som omfattar ett prov och en praktisk bedömning, för att demonstrera att aktörer som erbjuder tillpassningstestning av andningsskydd har de kunskaper och praktiska färdigheter som krävs för att genomföra en tillpassningstestning av god kvalitet.

2. Översikt över certifieringssystem

Testledare som önskar bli Fit2Fit-ackrediterade måste kunna styrka sin kunskap och sina praktiska färdigheter som anges i kravspecifikationen för certifieringssystemet.⁷ Certifieringssystemets kravspecifikation baseras på EN 529, ISO 16975-3 och NSAs Fit2Fit vägledningsdokument.^{4, 5, 6, 7, 8}

Bedömningsprocessen omfattar två steg:

- i. Det första steget är att säkerställa att samtliga kandidater har tillräckligt underbyggd kunskap för att kunna genomföra tillpassningstestning av andningsskydd med godkänt resultat. Detta uppnås med hjälp av ett flervalssprov.
- ii. Det andra steget är att genomföra en praktisk bedömning av kandidaten som utför ett tillpassningstest av ett andningsskydd.

Kandidater som har styrkt både sin underbyggda kunskap och sin praktiska kompetens i den valda testmetoden på den nivå som krävs enligt certifieringssystemet erhåller Fit2Fits certifieringsstatus.

Certifiering beviljas för tre olika testmetoder för andningsskydd:

- I. Kvalitativ: med en smaktestmetod (besk eller söt) – för tillpassningstestning av filtrerande halvmasker av typen FFP1, FFP2 och FFP3 och återanvändningsbara halvmasker.
- II. Kvantitativ: med en enhet för partikelräkning (CNC)[†].
 - a. Del 1 – utan användning av ”N95-teknik” – för tillpassningstestning av filtrerande halvmasker av typen FFP3, återanvändningsbara halvmasker samt helmasker.
 - b. Del 2 – inklusive användning av ”N95-teknik” – för tillpassningstestning av FFP1, FFP2 och FFP3, återanvändningsbara halvmasker samt helmasker.
- III. Kvantitativ, med en enhet för kontrollerat undertryck^{††} – för tillpassningstestning av återanvändningsbara halvmasker och helmasker.

[†] Exemplet omfattar TSI PortaCount Respirator Fit Tester och AccuTech AccuFIT9000.

^{††} Exemplet omfattar OHD QuantiFit2.

3. Viktig bakgrundsläsning

I certifieringssystemets kravspecifikation anges minimikraven vad gäller kunskap och praktiska färdigheter för att utföra tillpassningstestning av andningsskydd på ett behörigt sätt. I kravspecifikationen anges vilket kunskapsdjup som en testansvarig behöver styrka (via prov och praktisk bedömning) för varje del av certifieringssystemet för att anses vara behörig.

Vid förberedelser för en Fit2Fit-kompetensbedömning bör testansvariga säkerställa att de både har kännedom om kraven i certifieringssystemets kravspecifikation och om underliggande kunskap och innehåll inom följande områden:

3.1. Tillpassningstestning

- **SS-ISO 16975–3 Andningsskydd – Val, användning och underhåll – Del 3: Tillpassningstestning⁵**

Testledaren har ett ansvar för att om de inte utför ett tillpassningstest på rätt sätt skulle användaren kunna exponeras för hälsofarliga ämnen till följd av maskläckage. Enligt SS-ISO 16975-3 ska testledare ges adekvat träning och visa att de är väl förtrogna med den eller de testmetoder som används.

- **Fit2Fit vägledningsdokument**

Det är viktigt att testledare även har kännedom om och kan styrka ingående kunskap om informationen i följande Fit2Fit vägledningsdokument som stöder SS-ISO 16975-3 (beroende på vilken eller vilka tillpassningsmetoder som ska bedömas).

- **NSA Fit2Fit vägledningsdokument, Kvalitativ metod – smak⁶**
- **NSA Fit2Fit vägledningsdokument, Kvantitativ metod – partikelräkning (CNC)⁷**
- **NSA Fit2Fit vägledningsdokument, Kvantitativ metod – kontrollerat undertryck (CNP)⁸**

Anmärkning: Testledare bör även ha kännedom om tillämpliga föreskrifter och vägledningar om tillpassningstestning som är av relevans för deras verksamhetsområde.

3.2. Andningsskyddsprogram

- **SS-EN 529 Andningsskydd – Rekommendationer för val, användning och underhåll – Vägledande dokument⁴**

Om ett andningsskydd används som skyddsåtgärd i enlighet med hälso- och säkerhetslagstiftningen är det av yttersta vikt att det valda andningsskyddet är både tillfredsställande och passande. Allmänna råd om valet av andningsskydd finns i SS-EN 529. Testledare har en viktig funktion i andningsskyddsprogrammet och därför bör testledare ha kännedom om andningsskyddsprogrammets grundläggande delar som tas upp i SS-EN 529.

Anmärkning: Testledare bör även ha kännedom om tillämpliga föreskrifter och vägledningar om andningsskydd som är av relevans för deras verksamhetsområde.

4. Referenser och länkar

1. SS-EN 136 Andningsskydd – Helmasker – Fordringar, provning, märkning.
2. SS-EN 140 Andningsskydd – Halv- och kvartsmasker – Fordringar, provning, märkning

3. SS-EN 149 Andningsskydd – Filtrerande halvmasker mot partiklar – Fordringar, provning, märkning.
4. SS-EN 529 Andningsskydd – Rekommendationer för val, användning och underhåll – Vägledande dokument
5. SS-ISO 16975–3 Andningsskydd – Val, användning och underhåll – Del 3: Tillpassningstestning
6. NSA Fit2Fit vägledningsdokument, Kvalitativ metod – smak (*kan laddas ner på www.Fit2Fit.se*)
7. NSA Fit2Fit vägledningsdokument, Kvantitativ metod – partikelräkning (CNC) (*kan laddas ner på www.Fit2Fit.se*)
8. NSA Fit2Fit vägledningsdokument, Kvantitativ metod – kontrollerat undertryck (CNP) (*kan laddas ner på www.Fit2Fit.se*)